

Loa

ULA IRURETAGOIENA

Loa ederra eta errauskinaren irudia izan du hizpide aurtengo Feministaldian Irene Coulon-en hitzaldiak. Loaren ideia kulturalak zartatu ditu, loaldia ere maskulinizatua dugula argituta. Loaren irakaspen (kultural) asko barneratuak ditugu, eta gorputz feminizatuan edertasunaren ideiarekin bilduak dira horietariko asko, ondo lo egitea beharrezkoa baita aurpegia polita azaltzeko, ikusi zenbat kosmetiko dauden salgai begipeen arrastoak ezkutatzeke, aurpegi txarraren ideiar lotua.

Hizlariak amets feministaren begiradatik egin badu ere, lo espazio pribatuan eta kanpoko begiradatik aldentuta egitea ikasia dela azpimarratu du. Hainbat marrazki historikotan ikusgai dira loaldi kolektiboak, generorik gabeko espazio zabaletan, lo kuluska egiteko prestaturik gune horizontal bigunekin, gorputz bat bestearen ondoan deskantsuan eta errespetuan. Loa banaka eta intimitatean egitea, eta horretarako espazio itxi batera joatea, ez da ohitura naturala. Loa inproduktibitatearekin eta nagikeriarekin ulertzen ditugu, eta jarraian lotsari lotu diogu gorputz eta aurpegi erlaxatua kanpoko begiradari uztea (zenbat barre lotako aurpegi argazki lapurtuekin). Espazio pribatu eta banatuan bakarrik uzten dugu deskontrol eta lasaitasuneko gua. Autobusean bakarrik ikusten dira gorputz lotiak gune publikoan, eserlekuen antolaketak ematen duen babesean. Kallean lotan daudenak eskaleak edo mozkorak dira, pentsatzen dugu automatikoki.

Aurtengo Oiartzungo Poesia Egunean, Metrokoadroka Sormen Laborategiak irakurketa poetikoen ondoren elkarrekin lo egitera gonbidatzen zuen, performance formatuan. Ekintza arrakastatsua izan dela entzun dut eta errepikatzeke ideia omen dago. Iraultza baita loaldi kolektiboak egitea, eta plazer handia. Bilboko Azkunan, Steve Paxton-en erakusketan zonalde bat egokitu zuten lo kuluska egiteko, gorputzaren biguntasuna leku publiko batean probatzeko proposamenarekin. Zenbat iraultza biltzen diren loaldi publikoen eskakizunetan! ●

Katxondeoa gizonena da

 GORKA PEÑAGARIKANO GOIKOETXEA

Osogertu daude, praktikan, “gaur egun ezin da ezer esan” dioen koinatua eta “aske naiz nahi dudana egiteko” esaten duen ustezko progrea. Ustezko askatasuna. Ustezko ustezkoa. Demokraziak parekatu behar zituen gizakiak, eta sare sozialek, komunikazioak. Denok ginen berdinak, ustez.

Koinatua egon daiteke hizketan magrebtarren inguruan, edo *chico/chica/chique*-ei buruz, horrela, elkarren segidan esaten, modu iraingarrian; izan ere, *orain-arte-bi-ziren-eta-orain-hamar-mila-dira*. Generoak, jakina. Ze, ondo asko dakigu gaur egun ezin zaiola kamarerari *guapa* deitu. Eta ezin direla gauza batzuk esan.

Bigarren lagunaren esaldiak, nahi duena egiteko aske dela aldarrikatu duenak, honela segi dezake: “Ezin al dut, bada, nire hamar [gizon] lagunekin elkartu eta ondo pasatu musika egiten?”. Buelta horretako beste kideren batek, zera: “Nire lagunekin parranda egiteko modu bat da, zer du desegokitik?”.

Egia da: gauza batzuk ezin dira esan. Gauza batzuk bai, esan daitezke, eta kritikatu ere bai. Erraza ere bada, zenbaitetan, jende bat ezkerretik kritikatzeko. Baina beste gauza batzuk ezin dira seinatu, seinatuz gero egurra jasotzen baituzu. *Modernitis*-ak erradikalki harrapatu gaitu, ezkerretik eta eskuinetik. Gauza batzuk *guay*-ak direlako, *guay*-egiak boz goran kritikatzeko.

Gauza batzuk *guay* izatea lortzen dute auskalo zergatik. Beno, badakigu dela hargatik.

Euskal Herrian barreiatzen den musikan, *guay* bihurtu dira konkretuki bi-hiru talde azken boladan. [Gizonenak]. Donostialdean bateren bat, *castellano vulgarrean* fin. Baina ez gara horietaz bakarrik ari. Musika *guay*-a egiten dute, musika *guay*-a delako orain runba, salsa eta, oro har, *musika latino*a deitu ahal zaiona. “Ondo pasatzeko musika”. Esan nahi baita: bost, hamar edo hamabost gizon ohol-tzan “txoroarena” egiten egotea. Jendaurrera lasai igotzeko gaitasuna edukitzea, baita instrumentuak ganoraz jotzen ondo jakin gabe ere. Eta gero, lasai ederrean, Kaparrak taldeak *El Salto*-ri emandako elkarrizketan hau esatea: “Euskal Herrian ez genuen horrelako ezer ikusten eta guk egin nahi izan genuen”.

Baita hau ere: “Gu beti identifikatu gara katxondeoarekin eta *beef* txiki bat bota nahi izan genuen txosnetan jo ezinaren ondorioz”. *Beef* bat. Alegia: oholtzara ez igotzeko esan arren, sudur puntan jarritakoa egin. Hala nahi dutelako. Ahal dutelako.

Koinatuarenak orain artekoak. Ustezko progrea lagunak hau ere badio: “Nahi duguna da parekidetasun bat egotea eta denek aukera berak izatea. Espero dugu emakumez osatutako talde gehiago sortzea eta gizonen ematen zaizkien aukera berdinak ematea”. ●